

Nečīkstēt, bet darīt!

Ances pagasta iedzīvotāji Rudīte un Māris Krauzes 2014. gadā īstenoja LEADER projektu «Amatniecības darbnīca «Sleņģi»». Viņu uzņēmums i/k «MK grupa» nodarbojas ar dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecību un sniedz galdniecības pakalpojumus.

Attīstībai vajag telpas un iekārtas

Māris ir īsts iedzimtais, Rudīte pēc izcelsmes ir vidzemniece, bet nu jau ilgu laiku anceniece. Ancē uzauguši četri dēli, — viens vēl krāj zināšanas skolas solā, un visi bērni kopš pusaudža vecuma ir radināti pie darba. Viens dēls ir prasmīgs guļbūvju un jumtu speciālists, un visi dzīvo Latvijā, divi — Ancē.

Krauzu ģimenes bizness ir ļoti praktisks — dažādi remontdarbi. Viņu priekšrocība ir tā, ka abi dzīvesbiedri ir beiguši Liepājas lietišķās mākslas vidusskolu, pēc izglītības ir dekoratori noformētāji, un tas lieti noder dizaina jomā. 2007. gadā nodibināta firma, pirms tam Krauzes strādājuši kā privātu uzņēmēji, izpildot pašvaldības un privāto pasūtījumus. Protams, ļaužu rocība ir dažāda, tomēr gana daudzi grib atjaunot vecas mājas, arī dzīvokļus. Rudīte teic, ka Ances pagastā diez vai atradīsies kāda sabiedriskā ēka, kurā viņi kaut ko nebūtu remontējuši, jo viņu prasmes tālu pārsniedz koka darbus.

Taču ar prasmēm vien ir par maz. Lai gan tās ir galvenās, sekmīgam darbam un attīstībai vajag arī piemērotas telpas un iekārtas.

Rudīte pamato vajadzību paplašināties: «Sniedzot pakalpojumus, pārliecinājāmies, ka ne jau vienmēr veikalā var nopirkt tieši to, ko vajag, kaut vai tik vienkāršu lietu kā līstes. Galdniecību arī tik daudz nemaz nav. Bijām sākuši taisīt tagad pieprasītās sienās iebūvējamās mēbeles — pagrabā, jo citur nebija vietas. Bet cik ilgi tā strādāsi? Tāpēc arī radās doma izveidot pašiem savu galdniecību.

Nopirkām kolhozu laiku garāžu, kurai pirms tam bija mainījušies saimnieki, un vēl vienu ēku. Vienu no tām iecerējām pārvērst par galdniecību. Paši iegādājāmies lietotu darbapaldus. Tad no pašvaldības vadītājas Airas Kajakas uzzinājām par projektu iespējām. Drusku aprunājāmies un nolēmām izmēģināt spēkus. Rocība nebija tik liela, lai paši visu iegādātos, tāpat jāraksta! Mērķis bija iegūt aprīkojumu galdniecībai — modernus darbapaldus — un renovēt vienu telpu.»

Projekts — visnotaļ pašu izlolots

Krauzes projektu rakstīšanas seminārā nav piedalījušies, un projekts no sākuma līdz beigām ir viņu pašu darbs — pašu rēķināti skaitļi, aizpildītas tāmes, uzrakstīts pamatojums. Rudīte pauž savu nostāju: «Protams, darba gaitā radās jautājumi, kas bija jānoskaidro. Uzskatu, ka pašam visam ir jāiziet cauri, tikai tad projekts ir tavs, tad zini visu līdz sīkumiem. Ja vēlāk vajag kaut ko mainīt, tad pašam to viegli izdarīt.»

Tik gludi kā pa diedziņu jau viss nenotika. Būtiska aizķeršanās iznāca cenu aptaujas dēļ, jo atsaucās visai maz izplatītāju. Projekts jau tūlīt jāiesniedz, bet Rudīte un Māris vēl nebija dabūjuši labāko darbapaldus — tādu, kādu tiešām gribētos. Var saukt to par Mērfija likumu vai kā citādi, bet pēc tam, kad projektu jau apstiprināja, nāca gūzmām piedāvājumu. Krauzēm nācās grozīt projektu un pašiem arī piemaksāt, lai varētu iegādāties ļoti labus darbapaldus.

Rudīte atceras, kā ar projektu vispirms braukusi uz Dundagu, uz Ziemeļkurzemes biznesa asociāciju, kā pēc tam to vērtējusi komisija.

«Kaut ko vajadzēja pamainīt un pieslīpēt, tāpat arī Talsos Lauku atbalsta dienestā (LAD). Bet visur strādā pretimnākoši speciālisti,» Rudīte ar labu vārdu piemin tos, ar kuriem projekta gaitā iznākusi saskarsme. «Visbeidzot LAD pārstāvji brauca pieņemt mūsu veikumu. Pārbaude bija nopietna. Komisija pārliecinājās, vai betona grīda ir ielieta atbilstoši nosacījumiem. Logus bijām ielikuši vairāk, par to slēdzām papildvienošanos. Paši ierīkojām arī nelielu apkuri. Projektam lūdzām pagarinājumu — celtniecības dēļ, un kavējās arī darbapaldus piegāde. Projektu pieņēma 2014. gada septembrī.»

Kāds birokrātijas sprungulītis arī

Sākotnēji Rudīte un Māris projektā ieguldījuši visu summu. Nedēļu pēc pieņemšanas viņiem no tās pārskaitīti atpakaļ 60%, kas uzreiz atdoti bankai. Krauzes projekta īstenošanai ņēma kredītu, proti, banka kreditēja tikai iekārtu iegādi — 60% kopējo izmaksu. Projekta autori paši ieguldīja atlikušos 40%.

Sarūgtinājumu radīja bankas attieksme. Rudīte: «Man šķita mazliet dīvaini, ka mums vēl vajadzēja no LAD lūgt garantijas vēstuli bankai, kas apliecina, ka tiešām no Eiropas Savienības atmaksās 60%. Tas taču ir rakstīts Ministru kabineta noteikumos, un bankai to vajadzētu zināt. Bankai jau visu uzreiz atmaksājām, bet tobrīd nepalika naudas, ko ieguldīt ražošanas attīstībā.»

Attīstība turpinās

Ikvienu projekta patiesā jēga ir tad, ja tā autori attiecīgajā nozarē virzās uz priekšu. Krauzes uzņēmumam pasūtījumi nāk, par to viņi nevar sūdzēties. Pats darbiņš jau sevi teic, labā slava par firmu izplatās bez īpašas reklāmas, no mutes mutē, un vajadzība pēc šādiem pakalpojumiem ir. Uzņēmums piedāvā koka logus un durvis, dažādas līstes, atjauno vecos logus un durvis, arī vecās mēbeles, kā arī darina mūsdienīgas iebūvējamās mēbeles. Klientu vidū ir gan vietējie, gan ventspilnieki, gan arī rīdnieki, tie ir privātpersonas un pašvaldība. «MK grupa» izpilda pasūtījumus pašu pagastā un piedalās citu projektu izpildē. Viņi ir uzvarējuši konkursā par pārvietojamās tirdzniecības vietas izgatavošanu Vārmes pagastā, bet Ances muižā ir restaurējuši vecas durvis.

Darbu apjoms aug, un lielā mērā to visu ļauj paveikt projektā iegūtās iekārtas. Jau pēc projekta Krauzes par savu naudu ir iegādājušies vēl divus lietotus darbgaldus.

Gribētos vēl tikai mācekli...

Tas viss liek vaicāt, vai cilvēki — no darba izpildītāja viedokļa raugoties, klienti — ir atspērušies pēc krīzes? Rudīte spriež, ka dzīve ir normalizējusies, jo viņiem darba netrūkst.

Mārim palīdz paša divi dēli, bet viņš atzīst, ka vēl viens krietns palīgs gauži noderētu. Pērn kāds puisis izmēģināts, bet nav turējis brūķi... «Mans kursabiedrs, mēbeļu galdnieks un kokgriezējs Igurds Baņķis no Valdemārpils, saka — izvēlies vienu puisi no skolas, paņem kā dēlu, un izmāci. Nu nav tādu uz vietas! Skola jau arī ir maza, 3–4 bērni klasē, kāda tur izvēle. Jā, vienu mācekli vēl vajadzētu...»

Ar skatu nākotnē

Rudīte ir apņēmības pilna rakstīt nākamo *LEADER* projektu par visai lielu summu. Doma ir otrajā iegādātajā ēkā izveidot saieta namu. Tā būtu māja, kur strādāt un atpūsties — otrajā stāvā guļamtelpas. Iztēlē Rudīte jau to visu redz: «Pati bērniem skolā nepiemērotās telpās mācu gleznot. Gribu atvērt savu studiju — mācītu zīmēt gan bērniem, gan pieaugušajiem. Tas būtu viens virziens. Otrs — naktsmītnes. Vajadzība pēc tādām ir, bet Ancē nav, kur pārnakšņot. Pagastā ir liela zemnieku saimniecība, kas attīstās, tur ir daudz strādnieku, tāpat brauc putnu vērotāji, varam sadarboties ar tūrisma uzņēmēju Reini Pižiku. Gribam iekārtot labi aprīkotu virtuvi. Vēl — mazu veikaliņu, kur pārdot vietējo mājražotāju produkciju. Ir gana daudz tādu, ar kuriem sadarboties! Jāņmuižā, pa ceļam uz Virpi, ir lauksaimniecības produktu ražotāji. Mums pašiem ir daudz vistu. Varētu rīkot tematiskās dienas, piemēram, piena, siera dienas.»

Senos laikos abas ēkas, kas tagad ir Krauzēm, piederējušas muižai. Pats īpašuma vārds, *Sleņģi*, apzīmē durvju, logu aplodu. Kur nu vēl piemērotāks vārds galdnieku darbnīcai! Lai gan padomju laikos ēkas ir nodzīvotas un tagad jāatjauno, Rudīte un Māris priecājas, ka tās, celtas no lieliem laukakmeņiem, joprojām veido vienotu ansambli. Starp citu, kādreizējais īpašnieks ziedojis akmeņus Ances skolas celtniecībai.

Ja neizdodies viens, izdosies kas cits

Uzņēmība, *funktieris*, cerība — tas viss raksturo darbīgo Krauzu ģimeni. Un ko viņi teiktu tiem, kas čīkst, ka neko nevar, ka tāpat jau nav jēgas, ka citur labāk? Rudītes atziņas ir vienkāršas., bet tās ir pašas dzīvē izauklētas: «Zēl tos, kas brauc citur strādāt! Vai mums būtu labāk braukt uz ārzemēm

sēnes lasīt? Tam esam par vecu, bet tepat gan varam kaut ko darīt! Arī mūsu dēli redz, ka Latvijā var dzīvot un strādāt. Jā, viens no viņiem arī gadu nostrādāja ārzemēs, bet pēc tam atgriezās. Tagad Matīss brauc pa visu Latviju, likdams juntus.

Vai tie, kas visu laiku gaužas, ir pa īstam tepat ko pamēģinājuši? Un, ja nesanāk kaut kas viens, vai tāpēc nesanāks kas cits!»

Alnis Auziņš